

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๑.ความเป็นมา/พระราชดำริ

ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปี พุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูล ถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมารทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระบรมโอรสาธิราชและทรง พระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

ในปี ๒๕๔๙ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการกำหนดแผนการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ใน พระราชานุเคราะห์โดยให้จังหวัดจัดงานปีละ ๔ ครั้ง (ไตรมาสละ ๑ ครั้ง) และให้มีการติดตามการให้บริการต่อเนื่อง (Follow up) กับ เกษตรกรที่ได้เข้ารับการบริการจากคลินิกต่าง ๆ เน้นเกษตรกรรายที่มีปัญหาชัดเจนและสำคัญสำนักวิจัย และพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ รับผิดชอบดูแลการดำเนินการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ใน พื้นที่ ๗ จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง โดยมีรูปการจัดงานคือ การให้บริการวิเคราะห์วินิจฉัยโรคและแมลงศัตรูพืช ตลอดจนการ ให้ปรึกษาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการผลิตพืชทั้งระบบเพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับประโยชน์ต่อการพัฒนา พื้นที่และผลิตผลทางการเกษตรของตนเองต่อไป

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยพืชและศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ฯ กรมวิชาการเกษตร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทัน เหตุการณ์

- เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน รวมถึงการแก้ปัญหาร่วมกัน

๔. พื้นที่เป้าหมาย

ในพื้นที่จังหวัดปัตตานีตามแผนของจังหวัดเคลื่อนที่ จำนวน ๑๒ ครั้ง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี กรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมสนับสนุน : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จ.สงขลา

๖. งบประมาณ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๕๐,๐๐๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ การดำเนินงาน คลินิก๐๒ ทั้งหมด ๗๖๗ ราย คลินิก๐๕ จำนวน ๖๐ ราย

ครั้งที่	สถานที่	ที่อยู่	วันที่	คลินิก ๐๒	คลินิก ๐๕
๑.	หน้าที่ว่าการอำเภอไม้แก่น	ม.๑ต.ไทรทอง อ.ไม้แก่น จ.ปัตตานี	๒๖/๑๐/๒๕๕๙	๘๓	
๒.	โรงเรียนบ้านบางมะรวด	ม.๑ ต.บ้านกลาง อ.ปะนาเระ จ.ปัตตานี	๒๓/๑๑/๒๕๕๙	๗๔	
๓.	โรงเรียนมุจรินทรวาวิหาร	ม.๑ ต.ตุง อ.หนองจิก จ.ปัตตานี	๒๑/๑๒/๒๕๕๙	๑๑๑	
๔.	โรงเรียนบ้านมะปริง	ม.๕ ต.จะรัง อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี	๑๘/๑/๒๕๖๐	๗๔	
๕.	สนามหน้า อบต.มะนังดาลำ	อ.สายบุรี จ.ปัตตานี	๒๒/๒/๒๕๖๐	๙๔	
๖.	โรงเรียนบ้านสะก่า	ม.๓ ต.สะก่า อ.มายอ จ.ปัตตานี	๒๒/๓/๒๕๖๐	๙๕	
๗.	สนามหญ้า อบต.ป่าบอน	ม.๙ ต.ป่าบอน อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี	๑๙/๓/๒๕๖๐	๑๐๐	
๘.	โรงเรียนแม่ลานวิทยา	ม.๖ ต.แม่ลาน อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี	๒๗/๓/๒๕๖๐	๑๓๖	
๙.	โรงเรียนแม่ลานวิทยา	ม.๖ ต.แม่ลาน อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี	๒๖/๔/๒๕๖๐	๗๐	๖๐
			รวม	๘๓๗	๖๐

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการได้รับคำแนะนำทางวิชาการ และได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้และพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดีขึ้น

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการได้รับคำแนะนำทางวิชาการแล้ว ได้รับการติดตามอย่างต่อเนื่อง มีความรู้ในการปลูกพืช และนำความรู้ที่ได้รับนำไปแก้ไขปัญหาในการปลูกพืชผัก ไม้ผล และพืชอื่น ๆ

๙. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

- ขาดแคลนเอกสารทางวิชาการที่ไว้สำหรับแจกเกษตรกร
- ขาดแคลนโปสเตอร์สำหรับจัดนิทรรศการหรือแจกแก่เกษตรกร
- ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโรคพืช

๑๐.ภาคผนวก

**โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
บ้านป่าตาเขียว ตำบลท่าข้าม อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี**

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จไปปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ที่วัดสำเภา
ชัย ตำบลท่าข้าม อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี และโปรดเกล้าให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามกุฎราชกุมาร
เสด็จไปยังพื้นที่สาธารณะประโยชน์ “ป่าตาเขียว” เพื่อทอดพระเนตรสภาพภูมิประเทศ สภาพดินและน้ำ
สำหรับประกอบการพิจารณาการจัดทำฟาร์มตัวอย่าง เมื่อทรงทราบข้อมูล ได้มีพระราชดำริว่า “ก็ดีถ้าที่ดินมีความพร้อมจะ
ทำให้เป็นฟาร์มตัวอย่าง ซึ่งจะเป็นสถานที่จ้างงานและแนะแนวทางในการประกอบอาชีพให้กับราษฎร”

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘
ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตภัณฑ์ปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการเพาะ
เห็ด และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านป่าเขียว ต.ท่าข้าม อ.ปะนาเระ จ.ปัตตานี พื้นที่ ๔๗๑ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน จำนวน ๘ โรงเรือน พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอปะนาเระ

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอปะนาเระ

(๓) สนง.เกษตรอำเภอปะนาเระ

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๔๐,๔๓๕.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรการเทคโนโลยีการเพาะเห็ด เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๒๒ ราย
มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๒๒ ราย หลังการฝึกอบรมเกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การเพาะเห็ด

- วัสดุในการทำก้อนเชื้อเห็ด มีดังนี้ ขี้เลื่อยยางพาราแห้งสนิท ๑๐๐ กิโลกรัม รำละเอียด ๖ - ๘ กิโลกรัม
ข้าวโพดป่น ๓-๕ กิโลกรัม ปูนยิบซั่ม ๑ กิโลกรัม หินปูนหรือผงชอล์ก ๑ กิโลกรัม และดีเกลือ ๐.๒ กิโลกรัม

- นำวัสดุทั้งหมดมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน พรมด้วยน้ำสะอาดให้มีความชื้นพอเหมาะ (ใช้มือกำวัสดุเพาะ
ที่ผสมดีกันแล้ว บีบให้แน่น ไม่มีน้ำไหลออกมา ปล่อยมือวัสดุยังจับตัวเป็นก้อน)

- บรรจุใส่ถุงพลาสติกสำหรับเพาะเห็ดให้แน่น น้ำหนักประมาณ ๘๐๐-๑,๐๐๐ กรัม/ถุง ใส่คอพลาสติกจุก
ด้วยสำลีและปิดฝาพลาสติก

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ได้ไปนึ่งฆ่าเชื้อภายใน ๒๔ ชั่วโมง เป็นเวลา ๔ ชั่วโมง นับแต่น้ำเดือด

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่นึ่งได้ที่แล้ว ออกจากถังนึ่ง ทิ้งไว้ให้เย็นทำการถ่ายเชื้อเห็ดที่เจริญเต็มที่ในเมล็ดธัญพืช ประมาณ ๑๕-๒๐ เมล็ด/ก้อน

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ถ่ายเชื้อเห็ดเรียบร้อยแล้ว บ่มก้อนเชื้อต่อไป

- การบ่มเชื้อ หลังจากถ่ายเชื้อเห็ดลงในถังก้อนเชื้อแล้ว นำไปบ่มในโรงเรือนที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก อุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๒ องศาเซลเซียส เพื่อให้เส้นใยเจริญเต็มก้อนซึ่งจะใช้เวลาประมาณ ๒๘-๓๐ วัน ขึ้นอยู่กับชนิดเห็ด ในระหว่างการบ่มก้อนเชื้อเห็ดต้องหมั่นตรวจดูแล เช่น มด แมลงสาบ ปลวกหรือไรต่างๆ ที่จะเข้าทำลายก้อนเห็ด หากพบให้รีบนำก้อนเห็ดออกจากโรงบ่มก้อนไปกำจัดทันที และพ่นด้วยสารสกัดสมุนไพร เช่น ตะไคร้หอม น้ำส้มควันไม้ รอบๆ โรงบ่มก้อนเห็ด

- การเปิดดอกและการเก็บเกี่ยว หลังจากเส้นใยเจริญเต็มก้อน นำก้อนเห็ดเข้าโรงเปิดดอกที่มีอุณหภูมิ ประมาณ ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส รดน้ำวันละ ๒ ครั้ง เห็ดจะทยอยออกดอกสามารถเก็บผลผลิตดอกเห็ดจำหน่ายต่อไป

ผลิตเห็ดนางฟ้า ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ - กันยายน ๒๕๖๐ ปริมาณ ๗๕๐ กิโลกรัม สร้างรายได้ให้กับโครงการฟาร์มตัวอย่าง ๓๗,๕๐๐ บาท (ราคาเห็ดนางฟ้าเฉลี่ย ๕๐ บาท/กิโลกรัม)

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช ภูมิวิทยา และปฐพีวิทยา

โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

บ้านลุดง ตำบลแม่ลาน อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๘ พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ รองนายกรัฐมนตรี และนายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษและคณะ ได้มาสำรวจพื้นที่ หมู่ที่ ๖ บ้านลุดง ตำบลแม่ลาน อำเภอแม่ลาน

จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์ เนื้อที่ ๑๕๔ ไร่ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน อำเภอแม่ลาน ได้ร่วมกันน้อมเกล้าถวายเพื่อจัดตั้งเป็นฟาร์มตัวอย่าง ผลการสำรวจและการประชุมผู้นำเกษตรกรผู้นำหมู่บ้านและชุมชน พบว่ามีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นฟาร์มตัวอย่างได้

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ด และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านลูตง ต.แม่ลาน อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี พื้นที่ ๑๕๔ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน จำนวน ๑๐ โรงเรือน พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอแม่ลาน

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอแม่ลาน

(๓) สนง.เกษตรอำเภอแม่ลาน

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๓๓,๐๙๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรการเทคโนโลยีการเพาะเห็ด เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๘ ราย
มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๘ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การเพาะเห็ด

- วัสดุในการทำก้อนเชื้อเห็ด มีดังนี้ ขี้เลื่อยยางพาราแห้งสับ ๑๐๐ กิโลกรัม รำละเอียด ๖-๘ กิโลกรัม ข้าวโพดป่น ๓-๕ กิโลกรัม ปูนยิบซั่ม ๑ กิโลกรัม หินปูนหรือผงชอล์ก ๑ กิโลกรัม และดีเกลือ ๐.๒ กิโลกรัม
 - นำวัสดุทั้งหมดมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน พรหมด้วยน้ำสะอาดให้มีความชื้นพอเหมาะ (ใช้มือกำวัสดุเพาะที่ผสมดีกันแล้ว บีบให้แน่น ไม่มีน้ำไหลออกมา ปล่อยมือวัสดุยังจับตัวเป็นก้อน)
 - บรรจุใส่ถุงพลาสติกสำหรับเพาะเห็ดให้แน่น น้ำหนักประมาณ ๘๐๐-๑,๐๐๐ กรัม/ถุง ใส่คอพลาสติกจุกด้วยสำลีและปิดฝาจากพลาสติก
 - นำก้อนเชื้อเห็ดที่ได้ไปนึ่งฆ่าเชื้อภายใน ๒๔ ชั่วโมง เป็นเวลา ๔ ชั่วโมง นับแต่น้ำเดือด
 - นำก้อนเชื้อเห็ดที่นึ่งได้ที่แล้ว ออกจากถังนึ่ง ทิ้งไว้ให้เย็นทำการถ่ายเชื้อเห็ดที่เจริญเต็มที่ในเมล็ดธัญพืช ประมาณ ๑๕-๒๐ เมล็ด/ก้อน
 - นำก้อนเชื้อเห็ดที่ถ่ายเชื้อเห็ดเรียบร้อยแล้ว บ่มก้อนเชื้อต่อไป
 - การบ่มเชื้อ หลังจากถ่ายเชื้อเห็ดลงในถุงก้อนเชื้อแล้ว นำไปบ่มในโรงเรือนที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก อุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๒ องศาเซลเซียส เพื่อให้เส้นใยเจริญเต็มก่อนซึ่งจะใช้เวลาประมาณ ๒๘-๓๐ วัน ขึ้นอยู่กับชนิดเห็ด ในระหว่างการบ่มก้อนเชื้อเห็ดต้องหมั่นตรวจดูแมลง เช่น มด แมลงสาบ ปลวกหรือไรต่างๆ ที่จะเข้าทำลายก้อนเห็ด หากพบให้รีบนำก้อนเห็ดออกจากโรงบ่มก้อนไปกำจัดทันที และพ่นด้วยสารสกัดสมุนไพร เช่น ตะไคร้หอม น้ำส้มควันไม้ รอบๆ โรงบ่มก้อนเห็ด
 - การเปิดดอกและการเก็บเกี่ยว หลังจากเส้นใยเจริญเต็มก่อน นำก้อนเห็ดเข้าโรงเปิดดอกที่มีอุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส รดน้ำวันละ ๒ ครั้ง เห็ดจะทยอยออกดอกสามารถเก็บผลผลิตดอกเห็ดจำหน่ายต่อไป
- ผลิตเห็ดนางฟ้า ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ - กันยายน ๒๕๖๐ ปริมาณ ๔๒๐ กิโลกรัม สร้างรายได้ให้กับโครงการฟาร์มตัวอย่าง ๒๑,๐๐๐ บาท (ราคาเห็ดนางฟ้าเฉลี่ย ๕๐ บาท/กิโลกรัม)

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช ภูมิวิทยา และปฐพีวิทยา

โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
บ้านดอนนา ตำบลบางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พลเอกฉัตรชัย สุทธิชัย รองสมุหราชองครักษ์ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วย นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษและคณะฯ ได้เดินทางไปสำรวจข้อมูลสภาพพื้นที่เบื้องต้น บริเวณหมู่ที่ ๔ และ ๕ บ้านดอนนา ตำบลบางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี พื้นที่ประมาณ ๖๐๐ ไร่ ตามที่ราษฎรร่วมกันน้อมเกล้าถวายที่ดิน เพื่อจัดตั้งฟาร์มตัวอย่าง

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ด และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านดอนนา ต.บางเขา อ.หนองจิก จ.ปัตตานี พื้นที่ ๖๐๐ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน จำนวน ๘ โรงเรือน พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอหนองจิก

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอหนองจิก

(๓) สนง.เกษตรอำเภอหนองจิก

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๓๓,๐๙๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรการเทคโนโลยีการเพาะเห็ด เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๘ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๘ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การเพาะเห็ด

- วัสดุในการทำก้อนเชื้อเห็ด มีดังนี้ ขี้เลื่อยยางพาราแห้งสับ ๑๐๐ กิโลกรัม รำละเอียด ๖-๘ กิโลกรัม ข้าวโพดป่น ๓-๕ กิโลกรัม ปูนยิบซัม ๑ กิโลกรัม หินปูนหรือผงชอล์ก ๑ กิโลกรัม และดีเกลือ ๐.๒ กิโลกรัม

- นำวัสดุทั้งหมดมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน พรหมด้วยน้ำสะอาดให้มีความชื้นพอเหมาะ (ใช้มือกำวัสดุเพาะที่ผสมดีกันแล้ว บีบให้แน่น ไม่มีน้ำไหลออกมา ปล่อยมือวัสดุยังจับตัวเป็นก้อน)

- บรรจุใส่ถุงพลาสติกสำหรับเพาะเห็ดให้แน่น น้ำหนักประมาณ ๘๐๐-๑,๐๐๐ กรัม/ถุง ใส่คอพลาสติกจุกด้วยสำลีและปิดฝาจากพลาสติก

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ได้ไปนึ่งฆ่าเชื้อภายใน ๒๔ ชั่วโมง เป็นเวลา ๔ ชั่วโมง นับแต่น้ำเดือด

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่นึ่งได้ที่แล้ว ออกจากถังนึ่ง ทิ้งไว้ให้เย็นทำการถ่ายเชื้อเห็ดที่เจริญเต็มที่เป็นเมล็ดธัญพืช ประมาณ ๑๕-๒๐ เมล็ด/ก้อน

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ถ่ายเชื้อเห็ดเรียบร้อยแล้ว บ่มก้อนเชื้อต่อไป

- การบ่มเชื้อ หลังจากถ่ายเชื้อเห็ดลงในถุงก้อนเชื้อแล้ว นำไปบ่มในโรงเรือนที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก อุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๒ องศาเซลเซียส เพื่อให้เส้นใยเจริญเต็มก้อนซึ่งจะใช้เวลาประมาณ ๒๘-๓๐ วัน ขึ้นอยู่กับชนิดเห็ด ในระหว่างการบ่มก้อนเชื้อเห็ดต้องหมั่นตรวจดูแล เช่น มด แมลงสาบ ปลวกหรือไรต่างๆ ที่จะเข้าทำลายก้อนเห็ด หากพบให้รีบนำก้อนเห็ดออกจากโรงบ่มก้อนไปกำจัดทันที และพ่นด้วยสารสกัดสมุนไพร เช่น ตะไคร้หอม น้ำส้มควันไม้ รอบๆ โรงบ่มก้อนเห็ด

- การเปิดดอกและการเก็บเกี่ยว หลังจากเส้นใยเจริญเต็มก้อน นำก้อนเห็ดเข้าโรงเปิดดอกที่มีอุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส รดน้ำวันละ ๒ ครั้ง เห็ดจะทยอยออกดอกสามารถเก็บผลผลิตดอกเห็ดจำหน่ายต่อไป

ผลิตเห็ดนางฟ้า ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ - กันยายน ๒๕๖๐ ปริมาณ ๔๒๐ กิโลกรัม สร้างรายได้ให้กับโครงการฟาร์มตัวอย่าง ๒๑,๐๐๐ บาท (ราคาเห็ดนางฟ้าเฉลี่ย ๕๐ บาท/กิโลกรัม)

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กัญชศึกษา และปฐพีวิทยา

โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บ้านทุ่งแป้น ตำบลแป้น อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๘ ราษฎรตำบลแป้น ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ประกอบด้วย บ้านแป้น บ้านเตราะแก่น และบ้านช่องหมู ซึ่งประสบภัยคุกคามจากเหตุการณ์การก่อความไม่สงบของขบวนการแบ่งแยกดินแดนรัฐปัตตานี ได้ขอความช่วยเหลือให้ทำการฝึกโครงการราษฎรอาสารักษามุ่บ้าน (อรบ.) แต่กระนั้นราษฎรก็ยังประสบปัญหาความเดือดร้อนไม่สามารถเดินทางไปประกอบอาชีพได้ตามปกติ จึงได้แจ้งไปยังกองราชเลขาการในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ขอให้นำความกราบบังคมทูลฯ ขอพระราชทานความช่วยเหลือ หลังจากนั้น กองราชเลขาการในพระองค์ฯ และกรมราชองครักษ์ได้เข้าไปสำรวจพื้นที่แล้วเห็นสมควรให้ดำเนินการจัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ขึ้นในพื้นที่เพื่อช่วยเหลือราษฎรในการประกอบอาชีพโดยด่วนที่สุด และเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ นักการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปัตตานี ได้จัดประชุมหารือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและผู้นำชุมชนรวมทั้งราษฎรผู้มอบที่ดิน เพื่อชี้แจงแนวทางการจัดตั้งโครงการฯ ในเขตพื้นที่สปก. “ที่สาธารณะประโยชน์ทุ่งแป้น” อยู่ในเขตตำบลแป้น ตำบลปือระ และตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี พื้นที่ประมาณ ๓,๕๗๕ ไร่ และได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งราษฎรในเขตปฏิรูปที่ดินจำนวน ๒๓ คน ยินดีสละสิทธิในที่ดินชั่วคราวเพื่อจัดตั้งฟาร์มตัวอย่าง และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปัตตานี (สปก.) สนับสนุนงบประมาณปี ๒๕๔๘ เพื่อดำเนินการจัดทำถนน วางท่อระบายน้ำในเขตพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ด และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านทุ่งแป้น ต.แป้น อ.สายบุรี จ.ปัตตานี พื้นที่ ๓,๕๗๕ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน จำนวน ๗ โรงเรือน พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอสายบุรี

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอสายบุรี

(๓) สนง.เกษตรอำเภอสายบุรี

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๙,๔๑๕.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรการเทคโนโลยีการเพาะเห็ด เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๖ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๖ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การเพาะเห็ด

- วัสดุในการทำก้อนเชื้อเห็ด มีดังนี้ ขี้เลื่อยยางพาราแห้งสับ ๑๐๐ กิโลกรัม รำละเอียด ๖-๘ กิโลกรัม ข้าวโพดป่น ๓-๕ กิโลกรัม ปูนยิบซัม ๑ กิโลกรัม หินปูนหรือผงชอล์ก ๑ กิโลกรัม และดีเกลือ ๐.๒ กิโลกรัม

- นำวัสดุทั้งหมดมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน พรหมด้วยน้ำสะอาดให้มีความชื้นพอเหมาะ (ใช้มือกำวัสดุเพาะที่ผสมดีกันแล้ว บีบให้แน่น ไม่มีน้ำไหลออกมา ปล่อยมือวัสดุยังจับตัวเป็นก้อน)
 - บรรจุใส่ถุงพลาสติกสำหรับเพาะเห็ดให้แน่น น้ำหนักประมาณ ๘๐๐-๑,๐๐๐ กรัม/ถุง ใส่คอพลาสติกจุกด้วยสำลีและปิดฝาถุงพลาสติก
 - นำก้อนเชื้อเห็ดที่ได้ไปนึ่งฆ่าเชื้อภายใน ๒๔ ชั่วโมง เป็นเวลา ๔ ชั่วโมง นับแต่น้ำเดือด
 - นำก้อนเชื้อเห็ดที่นึ่งได้ที่แล้ว ออกจากถังนึ่ง ทิ้งไว้ให้เย็นทำการถ่ายเชื้อเห็ดที่เจริญเต็มที่ในเมล็ดธัญพืชประมาณ ๑๕-๒๐ เมล็ด/ก้อน
 - นำก้อนเชื้อเห็ดที่ถ่ายเชื้อเห็ดเรียบร้อยแล้ว บ่มก้อนเชื้อต่อไป
 - การบ่มเชื้อ หลังจากถ่ายเชื้อเห็ดลงในถังก้อนเชื้อแล้ว นำไปบ่มในโรงเรือนที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก อุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๒ องศาเซลเซียส เพื่อให้เส้นใยเจริญเต็มก่อนซึ่งจะใช้เวลาประมาณ ๒๘-๓๐ วัน ขึ้นอยู่กับชนิดเห็ด ในระหว่างการบ่มก้อนเชื้อเห็ดต้องหมั่นตรวจดูแมลง เช่น มด แมลงสาบ ปลวกหรือไรต่างๆ ที่จะเข้าทำลายก้อนเห็ด หากพบให้รีบนำก้อนเห็ดออกจากโรงบ่มก้อนไปกำจัดทันที และพ่นด้วยสารสกัดสมุนไพร เช่น ตะไคร้หอม น้ำส้มควันไม้รอบๆ โรงบ่มก้อนเห็ด
 - การเปิดดอกและการเก็บเกี่ยว หลังจากเส้นใยเจริญเต็มก่อน นำก้อนเห็ดเข้าโรงเปิดดอกที่มีอุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส รดน้ำวันละ ๓ ครั้ง เห็ดจะทยอยออกดอกสามารถเก็บผลผลิตดอกเห็ดจำหน่ายต่อไป
- ผลิตเห็ดนางฟ้า ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ – กันยายน ๒๕๖๐ ปริมาณ ๓๘๐ กิโลกรัม สร้างรายได้ให้กับโครงการฟาร์มตัวอย่าง ๑๙,๐๐๐ บาท (ราคาเห็ดนางฟ้าเฉลี่ย ๕๐ บาท/กิโลกรัม)

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช ภูมิวิทยา และปฐพีวิทยา

โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
บ้านน้ำดำ ตำบลบุโละปุโย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๑.ความเป็นมา

โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านน้ำดำ ได้ก่อตั้งขึ้นเนื่องจาก เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๗ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วย สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ วัดสุนันทาราม (น้ำดำ) บ้านน้ำดำ หมู่ที่ ๓ ตำบลบุโละบุโย อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี มีราษฎรกราบบังคมทูลถวายฎีการ้องทุกข์ว่าประสบปัญหาภัยคุกคามจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบซึ่งลอบทำร้ายประชาชนขณะออกไปประกอบอาชีพ

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับทราบสถานการณ์ และทรงมีความห่วงใยราษฎรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน จึงทรงมีพระราชเสาวนีย์ให้ พลเอกฉัตรชัย บุญทวี รองสมุหราชองครักษ์ และนายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ จัดหาพื้นที่เพื่อนำมาจัดทำเป็นฟาร์มตัวอย่าง ฯ ตามแนวพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๙ โครงการฟาร์มตัวอย่าง ฯ บ้านน้ำดำ ได้เปิดดำเนินการดูแลควบคุมโดยสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดปัตตานี และเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๑ ได้มอบให้คณะทำงานโครงการพระราชดำริฯ ที่ ๒ เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบมาจนถึงปัจจุบัน

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ด และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านน้ำดำ ต.บุโละบุโย อ.หนองจิก จ.ปัตตานี พื้นที่ ๒๒๐ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน จำนวน ๑๒ โรงเรือน พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอหนองจิก

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอหนองจิก

(๓) สนง.เกษตรอำเภอหนองจิก

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๙,๔๑๕.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรการเทคโนโลยีการเพาะเห็ด เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๖ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๖ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การเพาะเห็ด

- วัสดุในการทำก้อนเชื้อเห็ด มีดังนี้ ขี้เลื่อยยางพาราแห้งสับ ๑๐๐ กิโลกรัม รำละเอียด ๖-๘ กิโลกรัม ข้าวโพดป่น ๓-๕ กิโลกรัม ปูนยิบซั่ม ๑ กิโลกรัม หินปูนหรือผงชอล์ก ๑ กิโลกรัม และดีเกลือ ๐.๒ กิโลกรัม

- นำวัสดุทั้งหมดมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน พรหมด้วยน้ำสะอาดให้มีความชื้นพอเหมาะ (ใช้มือกำวัสดุเพาะที่ผสมดีกันแล้ว บีบให้แน่น ไม่มีน้ำไหลออกมา ปล่อยมือวัสดุยังจับตัวเป็นก้อน)

- บรรจุใส่ถุงพลาสติกสำหรับเพาะเห็ดให้แน่น น้ำหนักประมาณ ๘๐๐-๑,๐๐๐ กรัม/ถุง ใส่คอพลาสติกจุกด้วยสำลีและปิดฝาถุงพลาสติก

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ได้ไปนึ่งฆ่าเชื้อภายใน ๒๔ ชั่วโมง เป็นเวลา ๔ ชั่วโมง นับแต่น้ำเดือด

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่นึ่งได้ที่แล้ว ออกจากถังนึ่ง ทิ้งไว้ให้เย็นทำการถ่ายเชื้อเห็ดที่เจริญเต็มทีในเมล็ด ๓-๕ วัน ประมาณ ๑๕-๒๐ เมล็ด/ก้อน

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ถ่ายเชื้อเห็ดเรียบร้อยแล้ว บ่มก้อนเชื้อต่อไป

- การบ่มเชื้อ หลังจากถ่ายเชื้อเห็ดลงในถุงก้อนเชื้อแล้ว นำไปบ่มในโรงเรือนที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก อุณหภูมิประมาณ ๒๙-๓๒ องศาเซลเซียส เพื่อให้เส้นใยเจริญเต็มก่อนซึ่งจะใช้เวลาประมาณ ๒๘-๓๐ วัน ขึ้นอยู่กับชนิดเห็ด ในระหว่างการบ่มก้อนเชื้อเห็ดต้องหมั่นตรวจดูแมลง เช่น มด แมลงสาบ ปลวกหรือไรต่างๆ ที่จะเข้าทำลายก้อนเห็ด หากพบให้รีบนำก้อนเห็ดออกจากโรงบ่มก้อนไปกำจัดทันที และพ่นด้วยสารสกัดสมุนไพร เช่น ตะไคร้หอม น้ำส้มควันไม้ รอบๆ โรงบ่มก้อนเห็ด

- การเปิดดอกและการเก็บเกี่ยว หลังจากเส้นใยเจริญเต็มก่อน นำก้อนเห็ดเข้าโรงเปิดดอกที่มีอุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส รดน้ำวันละ ๒ ครั้ง เห็ดจะทยอยออกดอกสามารถเก็บผลผลิตดอกเห็ดจำหน่ายต่อไป

ผลิตเห็ดนางฟ้า ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ - กันยายน ๒๕๖๐ ปริมาณ ๔๒๐ กิโลกรัม สร้างรายได้ให้กับโครงการฟาร์มตัวอย่าง ๒๑,๐๐๐ บาท (ราคาเห็ดนางฟ้าเฉลี่ย ๕๐ บาท/กิโลกรัม)

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช ภูมิวิทยา และปฐพีวิทยา

โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บ้านสีปาย ตำบลตาลีฮายร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ รองนายกรัฐมนตรีในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยนายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษและคณะฯ ได้เดินทางไปสำรวจข้อมูลสภาพพื้นที่เบื้องต้น บริเวณพื้นที่สาธารณะประโยชน์ “ป่าโคกสีปาย” หมู่ที่ ๑ และ ๒ ตำบลตาลีฮายร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี พื้นที่ประมาณ ๘๙๐ ไร่ ตามที่ราษฎรชุดอาสาสมัครหมู่บ้าน (อรบ.) เสนอเพื่อจัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อให้ราษฎรได้ฝึกงาน และจ้างแรงงานอาชีพทางการเกษตรในชุมชน

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่
- ๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน
- ๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ด และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านสีปาย ต.ตาลีฮายร์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี พื้นที่ ๘๙๐ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน จำนวน ๑๐ โรงเรือน พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอยะหริ่ง

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอยะหริ่ง

(๓) สนง.เกษตรอำเภอยะหริ่ง

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๙,๔๑๕.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรการเทคโนโลยีการเพาะเห็ด เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๖ ราย
มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๖ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การเพาะเห็ด

- วัสดุในการทำก้อนเชื้อเห็ด มีดังนี้ ขี้เลื่อยยางพาราแห้งสนิท ๑๐๐ กิโลกรัม รำละเอียด ๖-๘ กิโลกรัม
ข้าวโพดป่น ๓-๕ กิโลกรัม ปูนยิบซัม ๑ กิโลกรัม หินปูนหรือผงชอล์ก ๑ กิโลกรัม และดีเกลือ ๐.๒ กิโลกรัม

- นำวัสดุทั้งหมดมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน พรหมด้วยน้ำสะอาดให้มีความชื้นพอเหมาะ (ใช้มือกำวัสดุเพาะ
ที่ผสมดีกันแล้ว บีบให้แน่น ไม่มีน้ำไหลออกมา ปล่อยมือวัสดุยังจับตัวเป็นก้อน)

- บรรจุใส่ถุงพลาสติกสำหรับเพาะเห็ดให้แน่น น้ำหนักประมาณ ๘๐๐-๑,๐๐๐ กรัม/ถุง ใส่คอพลาสติกจุก
ด้วยสำลีและปิดฝาจากพลาสติก

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ได้ไปนึ่งฆ่าเชื้อภายใน ๒๔ ชั่วโมง เป็นเวลา ๔ ชั่วโมง นับแต่น้ำเดือด

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่นึ่งได้ที่แล้ว ออกจากถังนึ่ง ทิ้งไว้ให้เย็นทำการถ่ายเชื้อเห็ดที่เจริญเต็มที่เป็นเมล็ดธัญพืช
ประมาณ ๑๕-๒๐ เมล็ด/ก้อน

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ถ่ายเชื้อเห็ดเรียบร้อยแล้ว บ่มก้อนเชื้อต่อไป

- การบ่มเชื้อ หลังจากถ่ายเชื้อเห็ดลงในถังก้อนเชื้อแล้ว นำไปบ่มในโรงเรือนที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก
อุณหภูมิประมาณ ๒๙-๓๒ องศาเซลเซียส เพื่อให้เส้นใยเจริญเต็มก้อนซึ่งจะใช้เวลาประมาณ ๒๘-๓๐ วัน ขึ้นอยู่กับชนิด
เห็ด ในระหว่างการบ่มก้อนเชื้อเห็ดต้องหมั่นตรวจดูแมลง เช่น มด แมลงสาบ ปลวกหรือไรต่างๆ ที่จะเข้าทำลายก้อนเห็ด
หากพบให้รีบนำก้อนเห็ดออกจากโรงบ่มก้อนไปกำจัดทันที และพ่นด้วยสารสกัดสมุนไพร เช่น ตะไคร้หอม น้ำส้มควันไม้
รอบๆ โรงบ่มก้อนเห็ด

- การเปิดดอกและการเก็บเกี่ยว หลังจากเส้นใยเจริญเต็มก่อน นำก้อนเห็ดเข้าโรงเปิดดอกที่มีอุณหภูมิประมาณ ๒๕- ๓๐ องศาเซลเซียส รดน้ำวันละ ๒ ครั้ง เห็ดจะทยอยออกดอกสามารถเก็บผลผลิตดอกเห็ดจำหน่ายต่อไป
ผลิตเห็ดนางฟ้า ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ – กันยายน ๒๕๖๐ ปริมาณ ๒๘๐ กิโลกรัม สร้างรายได้ให้กับโครงการฟาร์มตัวอย่าง ๑๔,๐๐๐ บาท (ราคาเห็ดนางฟ้าเฉลี่ย ๕๐ บาท/กิโลกรัม)

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช ภูมิวิทยา และปฐพีวิทยา

โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บ้านโคกหมัก ตำบลตาโตะ อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๑. ความเป็นมา

ด้วยนายสุรตน์ จันทร์แสง ผู้ใหญ่บ้านโคกหมัก หมู่ที่ ๒ ตำบลตาโตะ อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี ได้กราบบังคมทูลถวายฎีการ้องทุกข์ว่าประสบปัญหาความเดือดร้อน ราษฎรในหมู่บ้านและหมู่บ้านข้างเคียงถูกลอบทำร้ายขณะออกไปประกอบอาชีพรับจ้างกรีดยาง และทำงานในตัวเมืองหลายราย ได้แก่ บ้านโคกหมัก ถูกฆ่า ๒ คน และบ้านต้นมะพร้าวต้นเดียว ถูกฆ่า ๑ คน โดยต้องการจะขับไล่คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธให้ออกนอกพื้นที่ ด้วยการส่งจดหมายข่มขู่ชาวบ้านให้ขายทรัพย์สิน ที่ดินทำกิน บ้านเรือน ที่อยู่อาศัยในราคาถูกและให้อพยพออกไปอยู่นอกพื้นที่ มิฉะนั้นจะไม่สามารถความปลอดภัย ปัจจุบันชาวบ้านโคกหมักจำนวน ๑๐๗ ครัวเรือน ประชากร ๓๔๕ คน ไม่กล้าออกไปทำงานนอกพื้นที่ เพราะเกรงจะได้รับอันตรายจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ จึงได้พร้อมใจกันน้อมเกล้าถวายที่ดินสาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้านโคกหมัก จำนวน ๙๖ ไร่ นำมาจัดทำเป็นโครงการพัฒนาบ้านโคกหมัก

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่
- ๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน
- ๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ด และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านโคกหมัก ต.ดาโต๊ะ อ.หนองจิก จ.ปัตตานี พื้นที่ ๙๖ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน จำนวน ๑๐ โรงเรือน พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอหนองจิก

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอหนองจิก

(๓) สนง.เกษตรอำเภอหนองจิก

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๒,๐๗๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรการเทคโนโลยีการเพาะเห็ด เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๒ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๒ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การเพาะเห็ด

- วัสดุในการทำก้อนเชื้อเห็ด มีดังนี้ ขี้เลื่อยยางพาราแห้งสนิท ๑๐๐ กิโลกรัม รำละเอียด ๖-๘ กิโลกรัม ข้าวโพดป่น ๓-๕ กิโลกรัม ปูนยิบซัม ๑ กิโลกรัม หินปูนหรือผงชอล์ก ๑ กิโลกรัม และดีเกลือ ๐.๒ กิโลกรัม
- นำวัสดุทั้งหมดมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน พรหมด้วยน้ำสะอาดให้มีความชื้นพอเหมาะ (ใช้มือกำวัสดุเพาะที่ผสมดีกันแล้ว บีบให้แน่น ไม่มีน้ำไหลออกมา ปล่อยมือวัสดุยังจับตัวเป็นก้อน)
- บรรจุใส่ถุงพลาสติกสำหรับเพาะเห็ดให้แน่น น้ำหนักประมาณ ๘๐๐-๑,๐๐๐ กรัม/ถุง ใส่คอพลาสติกจุกด้วยสำลีและปิดฝาจากพลาสติก
- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ได้ไปนึ่งฆ่าเชื้อภายใน ๒๔ ชั่วโมง เป็นเวลา ๔ ชั่วโมง นับแต่น้ำเดือด
- นำก้อนเชื้อเห็ดที่นึ่งได้ที่แล้ว ออกจากถังนึ่ง ทิ้งไว้ให้เย็นทำการถ่ายเชื้อเห็ดที่เจริญเต็มที่ในเมล็ดธัญพืช ประมาณ ๑๕-๒๐ เมล็ด/ก้อน
- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ถ่ายเชื้อเห็ดเรียบร้อยแล้ว บ่มก้อนเชื้อต่อไป
- การบ่มเชื้อ หลังจากถ่ายเชื้อเห็ดลงในถุงก้อนเชื้อแล้ว นำไปบ่มในโรงเรือนที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก อุณหภูมิประมาณ ๒๙-๓๒ องศาเซลเซียส เพื่อให้เส้นใยเจริญเต็มก้อนซึ่งจะใช้เวลาประมาณ ๒๘-๓๐ วัน ขึ้นอยู่กับชนิดเห็ด ในระหว่างการบ่มก้อนเชื้อเห็ดต้องหมั่นตรวจดูแมลง เช่น มด แมลงสาบ ปลวกหรือไรต่างๆ ที่จะเข้าทำลายก้อนเห็ด หากพบให้รีบนำก้อนเห็ดออกจากโรงบ่มก้อนไปกำจัดทันที และพ่นด้วยสารสกัดสมุนไพร เช่น ตะไคร้หอม น้ำส้มควันไม้ รอบๆ โรงบ่มก้อนเห็ด
- การเปิดดอกและการเก็บเกี่ยว หลังจากเส้นใยเจริญเต็มก้อน นำก้อนเห็ดเข้าโรงเปิดดอกที่มีอุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส รดน้ำวันละ ๒ ครั้ง เห็ดจะทยอยออกดอกสามารถเก็บผลผลิตดอกเห็ดจำหน่ายต่อไป
- ผลิตเห็ดนางฟ้า ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ – กันยายน ๒๕๖๐ ปริมาณ ๓๒๐ กิโลกรัม สร้างรายได้ให้กับโครงการฟาร์มตัวอย่าง ๑๖,๐๐๐ บาท (ราคาเห็ดนางฟ้าเฉลี่ย ๕๐ บาท/กิโลกรัม)

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช ภูมิวิทยา และปฐพีวิทยา

โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

บ้านคู ตำบลยาปี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๐ ราษฎรจากตำบลยาปี อำเภอนงจิก ที่เดินทางไปทำงานที่ฟาร์มตัวอย่าง ฯ บ้านน้ำดำ ซึ่งอยู่ห่างออกไป ๔ กิโลเมตร ถูกคนร้ายไม่ทราบจำนวน ขับขี่รถจักรยานยนต์ประกบยิงด้วยอาวุธปืนร้ายแรง ทำให้มีผู้เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ ๓ คน ได้รับบาดเจ็บ ๓ คน จึงทำให้ชาวบ้านที่ต้องออกไปทำงานรับจ้างนอกหมู่บ้านไม่สามารถออกไปทำงานรับจ้างได้อีกเนื่องจากหวาดผวาท่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

จากเหตุการณ์ดังกล่าว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีความห่วงใยพสกนิกรเป็นอย่างยิ่ง จึงได้พระราชทานความช่วยเหลือให้จัดตั้งฟาร์มตัวอย่างฯ ขึ้นที่บ้านคู ตำบลยาปี โดยชาวบ้านพร้อมใจกันยินยอมให้ใช้ประโยชน์ที่นาร้าง รวมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓๑๕ ไร่ และได้ดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นมา

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ ได้เข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานของเกษตรกรในพื้นที่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรและผู้เยี่ยมชม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ด และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านคู ต.ยาปี อ.นงจิก จ.ปัตตานี พื้นที่ ๓๑๕ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- กิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรือน จำนวน ๖ โรงเรือน พื้นที่ ๑ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานรับผิดชอบงานวิชาการเกษตร (สังกัดกรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

(๑) สนง.ประมงอำเภอนงจิก

(๒) สนง.ปศุสัตว์อำเภอนงจิก

(๓) สนง.เกษตรอำเภอนงจิก

๖. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๒,๐๗๐.- บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรการเทคโนโลยีการเพาะเห็ด เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๒ ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๑๒ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น

๗.๒ กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงต้นแบบ

๗.๒.๑ การเพาะเห็ด

- วัสดุในการทำก้อนเชื้อเห็ด มีดังนี้ ขี้เลื่อยยางพาราแห้งสนิท ๑๐๐ กิโลกรัม รำละเอียด ๖-๘ กิโลกรัม ข้าวโพดป่น ๓-๕ กิโลกรัม ปูนยิบซัม ๑ กิโลกรัม หินปูนหรือผงชอล์ก ๑ กิโลกรัม และดีเกลือ ๐.๒ กิโลกรัม
- นำวัสดุทั้งหมดมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน พรหมด้วยน้ำสะอาดให้มีความชื้นพอเหมาะ (ใช้มือกำวัสดุเพาะที่ผสมดีกันแล้ว บีบให้แน่น ไม่มีน้ำไหลออกมา ปล่อยมือวัสดุยังจับตัวเป็นก้อน)

- บรรจุใส่ถุงพลาสติกสำหรับเพาะเห็ดให้แน่น น้ำหนักประมาณ ๘๐๐-๑,๐๐๐ กรัม/ถุง ใส่คอพลาสติกจุกด้วยสำลีและปิดฝาถุงพลาสติก

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ได้ไปนึ่งฆ่าเชื้อภายใน ๒๔ ชั่วโมง เป็นเวลา ๔ ชั่วโมง นับแต่น้ำเดือด

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่นึ่งได้ที่แล้ว ออกจากถังนึ่ง ทิ้งไว้ให้เย็นทำการถ่ายเชื้อเห็ดที่เจริญเต็มที่ในเมล็ดธัญพืช ประมาณ ๑๕-๒๐ เมล็ด/ก้อน

- นำก้อนเชื้อเห็ดที่ถ่ายเชื้อเห็ดเรียบร้อยแล้ว บ่มก้อนเชื้อต่อไป

- การบ่มเชื้อ หลังจากถ่ายเชื้อเห็ดลงในถุงก้อนเชื้อแล้ว นำไปบ่มในโรงเรือนที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก อุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๒ องศาเซลเซียส เพื่อให้เส้นใยเจริญเต็มก้อนซึ่งจะใช้เวลาประมาณ ๒๘-๓๐ วัน ขึ้นอยู่กับชนิดเห็ด ในระหว่างการบ่มก้อนเชื้อเห็ดต้องหมั่นตรวจดูแมลง เช่น มด แมลงสาบ ปลวกหรือไรต่างๆ ที่จะเข้าทำลายก้อนเห็ด หากพบให้รีบนำก้อนเห็ดออกจากโรงบ่มก้อนไปกำจัดทันที และพ่นด้วยสารสกัดสมุนไพร เช่น ตะไคร้หอม น้ำส้มควันไม้ รอบๆ โรงบ่มก้อนเห็ด

- การเปิดดอกและการเก็บเกี่ยว หลังจากเส้นใยเจริญเต็มก้อน นำก้อนเห็ดเข้าโรงเปิดดอกที่มีอุณหภูมิ ประมาณ ๒๕- ๓๐ องศาเซลเซียส รดน้ำวันละ ๒ ครั้ง เห็ดจะทยอยออกดอกสามารถเก็บผลผลิตดอกเห็ดจำหน่ายต่อไป

ผลิตเห็ดนางฟ้า ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ - กันยายน ๒๕๖๐ ปริมาณ ๑๕๐ กิโลกรัม สร้างรายได้ให้กับ โครงการฟาร์มตัวอย่าง ๗,๕๐๐ บาท (ราคาเห็ดนางฟ้าเฉลี่ย ๕๐ บาท/กิโลกรัม)

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา

๑๐. ภาคผนวก

**โครงการนิคมการเกษตรพืชอาหารและพืชพลังงานทดแทน
(นิคมการเกษตรปาล์มน้ำมันปัตตานี)
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี**

๑.ความเป็นมา/พระราชดำริ

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) ได้ดำเนินการโครงการจัดตั้ง “นิคมการเกษตร” พืชอาหารและพืชพลังงานทดแทน รองรับนโยบายการปรับโครงสร้างภาคการเกษตร โดยมีเป้าหมายปี ๒๕๕๑-๒๕๕๒ คือ (๑) เพื่อสร้างความสมดุลและภูมิคุ้มกันภาคการเกษตรให้แก่เศรษฐกิจของประเทศ (๒) เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชอาหาร/พืชพลังงานรองรับนโยบาย(ข้าว/ปาล์มน้ำมัน/มันสำปะหลัง/อ้อย/ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) (๓) รองรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ครอบคลุมนักศึกษา เกษตรกรและผู้สนใจเข้าสู่อาชีพเกษตรกรรม โดยได้แบ่งพื้นที่ดำเนินการ ๘ พื้นที่แต่ละภูมิภาค ได้แก่ภาคเหนือตอนบน (จังหวัดตาก) ภาคเหนือตอนล่าง (จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดเพชรบูรณ์) ภาคกลาง (จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี) ภาคตะวันออก (จังหวัดฉะเชิงเทรา, จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดสระแก้ว) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมุกดาหาร) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดนครราชสีมา) ภาคใต้ตอนบน (จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช)และภาคใต้ตอนล่าง (จังหวัดปัตตานี) สำหรับในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างนั้น ได้จัดตั้งเป็นนิคมการเกษตรปาล์มน้ำมัน ดำเนินการนอร่องในเขตพื้นที่นาร้าง จำนวน ๕,๐๐๐ ไร่ ในตำบลเกาะเปาะ ตำบลยาปี และตำบลลิปะสะโง อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี

๒.การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนข้อมูลองค์ความรู้การผลิตพืชเชิงอาหารและพืชพลังงาน ๔ ชนิด คือ อ้อย ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจากกรมวิชาการเกษตรให้เข้าร่วมในการดำเนินงานโครงการฯ และรับผิดชอบในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง คือ โครงการนิคมการเกษตรปาล์มน้ำมันจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีกิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การจัดแปลงทดสอบและสาธิตพันธุ์ปาล์มน้ำมัน และการฝึกอบรมให้กับตัวแทนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนิคมการเกษตร ฯ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อสร้างความสมดุลและภูมิคุ้มกันภาคการเกษตรให้แก่เศรษฐกิจของประเทศ
- เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชอาหาร/พืชพลังงานรองรับนโยบาย (ข้าว/ปาล์มน้ำมัน/มันสำปะหลัง/อ้อย/ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)

- รองรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ครอบครัวนักศึกษา เกษตรกรและผู้สนใจเข้าสู่อาชีพเกษตรกรรม

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานกรมวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกและการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน และนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปขยายผลและถ่ายทอดให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ต่อไป
- เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและเรียนรู้การปลูกและการดูแลรักษาสวนปาล์มน้ำมันให้กับเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย และพื้นที่ใกล้เคียง

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ตำบลเกาะเปาะ ตำบลยาปี และตำบลลิปะสะโง อำเภอนงู จังหวัดปัตตานี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานกรมวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

หมู่ที่ ๘ ตำบลแป้น อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

- สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๕.๒ หน่วยงานกรมวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ได้รับงบประมาณ จำนวน ๙๐,๐๐๐.- บาท

๖.๒ งบอื่น ๆ (ระบุ)

- กปร.

- มุลนิธิชัยพัฒนา

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

ได้ดำเนินงานโครงการ ฯ โดยการจัดทำแปลงทดสอบ/ต้นแบบการผลิตปาล์มน้ำมัน จำนวน ๓๐ ไร่ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการ ฯ และเกษตรกรทั่วไป สามารถเข้ามาศึกษาดูงานและเพิ่มพูนความรู้ แล้วกลับไปพัฒนาแปลงของตนเอง โดยได้มีการปฏิบัติดูแลรักษาแปลงตามแผนการปฏิบัติงาน ได้แก่ การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลง ฯลฯ

๗.๑.๒ การฝึกอบรม

ได้ดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกร หลักสูตร “ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ” โดยมีเกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๕๐ ราย โดยจัดฝึกอบรมในวันที่ ๓๐-๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ ศาลาเอนกประสงค์ หมู่ที่ ๘ ตำบลแป้น อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี จากการทดสอบความรู้ก่อนการฝึกอบรม โดยมีความรู้ก่อนการฝึกอบรมเฉลี่ยร้อยละ ๕๓.๘ และหลังการฝึกอบรมเฉลี่ยร้อยละ ๘๕ ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยเฉพาะในพื้นที่นาและพื้นที่ลุ่ม ซึ่งมีปัญหาน้ำท่วมขัง และปัญหาดินเปรี้ยวและกรด

๙.ปัญหา/อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา

๑๐.ภาคผนวก

โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ กรมวิชาการเกษตรมีนโยบายให้ดำเนินกิจกรรมโครงการพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ ในโอกาสครบรอบ ๓๖ ปี กรมวิชาการเกษตร สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา ได้คัดเลือกให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี ดำเนินโครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จึงได้ปรับปรุงพื้นที่ภายในศูนย์ฯ จำนวน ๑๓ ไร่ ซึ่งเคยเป็นพื้นที่ดำเนินกิจกรรมโครงการฮาร์ปันบารู และได้เปิดศูนย์เรียนรู้ฯ อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒

๒. การตอบสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร ได้เริ่มดำเนินโครงการฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบัน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๓.๑.๑ เพื่อเผยแพร่หลักการเกษตรตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่
- ๓.๑.๒ เพื่อเป็นศูนย์ต้นแบบที่นำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรมาใช้ในการผลิต
- ๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาและการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๑.๔ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- ๓.๒.๑ เพื่อใช้เป็นแปลงทดลองปลูกพืชเศรษฐกิจในท้องถิ่นที่ประชาชนในพื้นที่นิยมบริโภค และจำเป็นต่อการดำรงชีพ
- ๓.๒.๒ เพื่อใช้เป็นแปลงทดสอบระบบการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ และฤดูกาลของท้องถิ่น

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ภายในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี เลขที่ ๑๐๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี ห่างจากจังหวัดปัตตานีไปทางทิศใต้ ระยะทาง ๒๔ กิโลเมตร ตำแหน่งละติจูด ๖ องศา ๔๐ ลิปดาเหนือ ลองติจูด ๑๐๑ องศา ๑๘ ลิปดา มีอาณาเขตติดต่อตำบลใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	หมู่ที่ ๔ ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี
ทิศใต้	ติดกับ	หมู่ที่ ๑ ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี
ทิศตะวันออก	ติดกับ	หมู่ที่ ๑ ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี
ทิศตะวันตก	ติดกับ	หมู่ที่ ๔ ต.แม่ลาน อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๑ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

- จำนวน ๒๕๗,๗๕๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ ศึกษา/ทดสอบ/วิจัยพืชเศรษฐกิจและระบบการปลูกพืช

๗.๑.๑ ระบบการปลูกพืชผสมผสานตามแนวทางทฤษฎีใหม่ ๑๓ ไร่

- ระบบการปลูกพืชพื้นที่นา ๒ ไร่ (๔๐%)

ผลการปลูกข้าว

- ไม่มีการปลูก เนื่องจากเกิดผลกระทบจากภัยแล้ง

๗.๑.๒ ระบบการปลูกพืชไร่/พืชสวน ๙ ไร่ (๔๖.๖%)

ปลูกพืชผสมผสาน ๗ กลุ่ม ได้แก่

๑. พืชอาหาร ปลูกพืชอาหาร พริก มะเขือ แตงกวา ถั่วฝักยาว บวบ กวางตุ้ง ฯลฯ

๒. พืชรายได้ ปลูกพืชผัก พืชไร่ พืชหมุนเวียนอื่นๆ เช่น ข้าวโพดหวาน มะละกอ

๓. พืชสมุนไพรสุขภาพ ปลูกสมุนไพรพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ฟ้ายะลวยโจร เตยหอม ตะไคร้

๔. พืชสมุนไพรศัตรูพืช ปลูกพืชสมุนไพรที่นำมาใช้ทำสารสกัดป้องกันแมลง เช่น ดาวเรือง ชিং ข่า

๕. พืชใช้สอย เช่น ไม้กิมซุง

๖. พืชอนุรักษ์พันธุกรรมท้องถิ่น เช่น มันขี้หนู กระพ้อ ต้นแค

๗. ไม้ผล เช่น มะพร้าว เงาะ มังคุด ขนุน ฝรั่ง พันธ์กิมจู กล้วย

ผลการปลูกพืชผสมผสานและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยทำการปลูกพืชหมุนเวียนพริกไทย

ดูแลรักษา กำจัดวัชพืชโดยวิธีเขตกรรม ใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี และปลูกซ่อมแซมต้นที่ตาย

กิจกรรมการผลิตผักไฮโดรโปนิกส์

- ผักกวางตุ้ง	จำนวน ๑๒ มั่ง	ผลิตได้จำนวน	๓๕๔	กิโลกรัม
- ผักกาดขาว	จำนวน ๑๑ มั่ง	ผลิตได้จำนวน	๔๐๔	กิโลกรัม
- ผักคะน้า	จำนวน ๗ มั่ง	ผลิตได้จำนวน	๒๐๕.๘๐	กิโลกรัม
- ผักกาดหอม	จำนวน ๒ มั่ง	ผลิตได้จำนวน	๓๕	กิโลกรัม
- ผักฮ่องเต้	จำนวน ๖ มั่ง	ผลิตได้จำนวน	๑๙๔.๘๐	กิโลกรัม
- ผักกาดขาวนวล	จำนวน ๒ มั่ง	ผลิตได้จำนวน	๘๒	กิโลกรัม
- ผักกาดหอมบัตเตอร์เฮด	จำนวน ๑ มั่ง	ผลิตได้จำนวน	๓๐	กิโลกรัม

จำนวนผู้เข้าศึกษาดูงานแปลงผักไฮโดรโปนิกส์ ๖๐ ราย

กิจกรรมการเพาะเห็ด

- ก้อนเชื้อแรกเริ่มเข้าโรงทั้งหมด จำนวน ๔,๔๓๐ ก้อน
- ก้อนเชื้อที่พร้อมจะเปิดดอก จำนวน ๑,๓๖๓ ก้อน
- ก้อนเชื้อเสีย จำนวน ๒๗๐ ก้อน
- ก้อนเชื้อที่เหลือออกจากของเสีย จำนวน ๓,๙๕๓ ก้อน
- น้ำหนักเห็ดทั้งหมด ๒๘๗ กิโลกรัม
- เห็ดที่ขายได้ทั้งหมด ๒๗๕ กิโลกรัม

การปลูกมะนาวในท่อซีเมนต์

- จำนวน ๕๐ ท่อบ่อ ปฏิบัติดูแลรักษา
- ดูแลใส่ปุ๋ยต้นมะนาว
- ดูแลกำจัดวัชพืช
- รดน้ำต้นมะนาว
- เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ จำนวน ๕๑ กิโลกรัม

๗.๑.๓ ระบบเกษตรพื้นที่แหล่งน้ำ ๑ ไร่

ผลการจัดการน้ำในปี ๒๕๖๐ ใช้น้ำโดยใช้ระบบสปริงเกอร์สูบน้ำจากสระหลัก/เพื่อใช้ในการปลูกพืช ปริมาณน้ำเพียงพอตลอดทั้งปี

การใช้ประโยชน์แหล่งน้ำ การปลูกพืชในแหล่งน้ำ เช่น เลี้ยงปลา พื้นที่บนคันบ่อ ปลูกมะพร้าว น้ำหอม เตยหอม ตะไคร้ ข่า

๗.๑.๔ พื้นที่อยู่อาศัย ๑ ไร่

ทำการปลูก ผักหวาน พริก มะเขือ แตงกวา ถั่วฝักยาว บวบ กวางตุ้ง แคะ ฯลฯ สามารถใช้ในครัวเรือนเพียงพอตลอดทั้งปี

๗.๒ ถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ ศึกษาดูงาน

- เกษตรอาสา มาศึกษาดูงาน จำนวน ๖๐ ราย
- เกษตรกร มาศึกษาดูงาน จำนวน ๘๕ ราย

๗.๒.๒ ฝึกอบรมเกษตรกร เป้าหมาย ๖๐ ราย

- หลักสูตร “การผลิตพืชตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่” วันที่ ๒๐ - ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จ.ปัตตานี มีเกษตรกรเข้าร่วมฝึกอบรม จำนวน ๖๖ ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น ๖๖ ราย

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ด้านการเกษตร มีความรู้เพิ่มขึ้นในด้านการเกษตรแบบยั่งยืนซึ่งสามารถอยู่อย่างพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน

๙. ปัญหา/อุปสรรค

แปลงนาไม่สามารถปลูกข้าวได้ เนื่องจากฝนตกไม่ถูกต้องตามฤดูกาลจึงทำให้น้ำในนาไม่เพียงพอต่อการปลูกข้าว และเกิดผลกระทบจากภัยแล้ง

๑๐. ภาคผนวก ภาพกิจกรรมโครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปัตตานี ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

เพื่อเป็นการร่วมเฉลิมฉลองในวโรกาสมหามงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมายุครบ ๘๐ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อธิบดีกรมวิชาการเกษตรจึงได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยและศูนย์บริการฯ ทุกแห่ง จัดทำแปลงสาธิตการปลูกหญ้าแฝกเพื่อขยายพันธุ์และแพร่พันธุ์ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ หน่วยงานละประมาณ ๑ ไร่

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยพืชและศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ฯ กรมวิชาการเกษตร จัดทำแปลงสาธิตการปลูกหญ้าแฝกเพื่อขยายพันธุ์และแพร่พันธุ์ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ หน่วยงานละประมาณ ๑ ไร่

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อศึกษาการใช้หญ้าแฝกและป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดินในแปลงปลูกพืช
- เพื่อขยายผลการดำเนินงานไปสู่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของหญ้าแฝก

ในด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ

- เพื่อเป็นแปลงสาธิตให้เกษตรกรและผู้สนใจได้ศึกษาหาความรู้

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- เพื่อศึกษาการใช้หญ้าแฝกและป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดินในแปลงปลูกพืช
- เพื่อขยายผลการดำเนินงานไปสู่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของหญ้า

แฝกในด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ

- เพื่อเป็นแปลงสาธิตให้เกษตรกรและผู้สนใจได้ศึกษาหาความรู้

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

กรมวิชาการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมสนับสนุน : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จ.สงขลา

๖. งบประมาณที่ได้รับ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ไม่ได้ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

๖.๒ งบอื่น ๆ -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมแปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

๗.๑.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการปฏิบัติดูแลรักษาแปลงหญ้าแฝกอย่างต่อเนื่อง ตามแผนการปฏิบัติงาน ได้แก่ การใส่ปุ๋ย, การกำจัดวัชพืช, การแยกหน่อ, การปลูกซ่อม ฯลฯ และได้มีการถ่ายทอดให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาหญ้าแฝก ตลอดจนให้เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปที่เข้ามาอบรมศึกษาดูงานในศูนย์ ฯ เพื่อให้เล็งถึง

ความสำคัญและประโยชน์ของหญ้าแฝก รวมทั้งมีการสนับสนุนหน่อพันธุ์เพื่อเป็นการขยายพันธุ์ที่ปลูกต่อไป และมีการปลูกบริเวณรอบ ๆ สระน้ำภายในศูนย์ ฯ เพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เป็นแหล่งเรียนรู้การปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาหญ้าแฝก รวมทั้งเป็นแหล่งขยายพันธุ์และกระจายพันธุ์ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป
- การปลูกหญ้าแฝกช่วยให้ดินบริเวณที่ปลูกมีความชุ่มชื้น รักษาสภาพแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสามารถป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

๙. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ ฯ

๑๐. ภาคผนวก รูปภาพกิจกรรม

